

**Konsultacje społeczne projektu II aktualizacji planów gospodarowania wodami
na obszarach dorzeczy – Dorzecze Odry. Uwagi Polskiej Grupy Energetycznej S.A.**

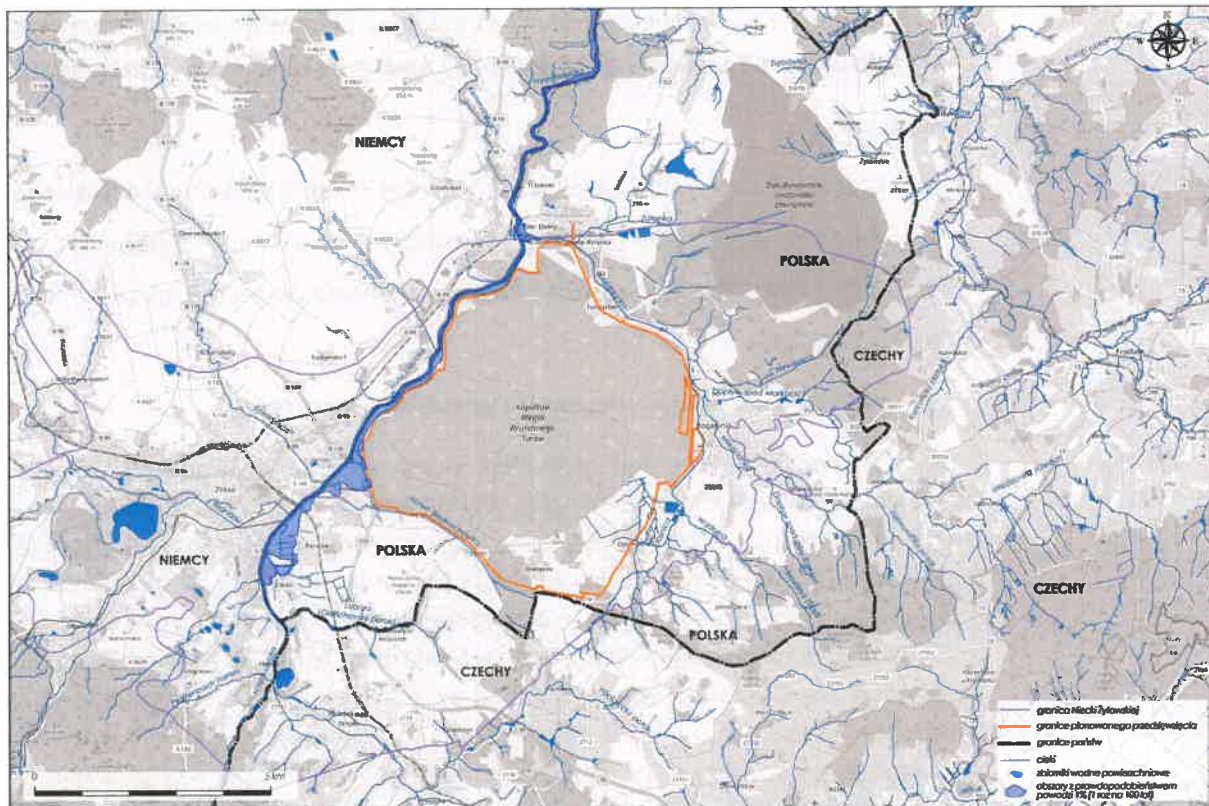
Uwagi ogólne

- Wnosimy o utrzymanie wszystkich derogacji i obniżen celów środowiskowych.
- Wnosimy o usunięcie Dopływu z wyrobiska Turowsów jako odrębnej JCWP.
- Projekt nie określa zadań dla zakładów a jedynie dla jednostek administracyjnych.

Uwagi szczegółowe

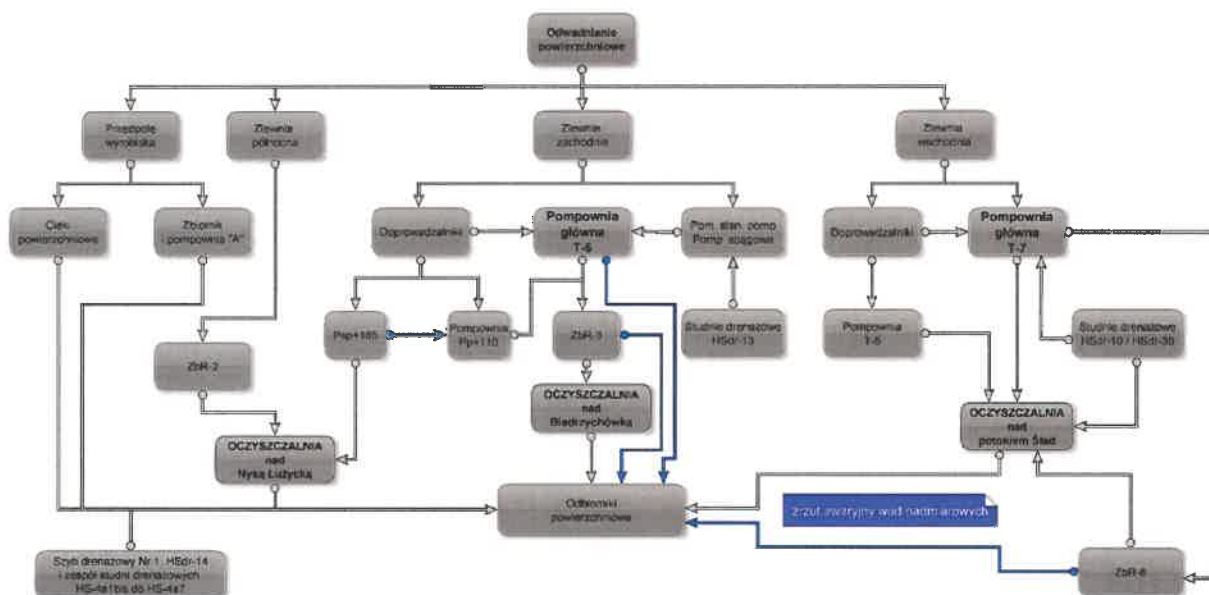
1) Błędnie wyznaczenie dopływu z wyrobiska Turowsów

Dopływ z wyrobiska Turowsów jest błędnie wyznaczoną JCWP (kod PLRW60000174156). Do zlewni JCWP zakwalifikowano część wyrobiska kopalni Turów, która jest odwadniana do rzeki Miedzianki przez ciek zwany Śladem (Jaśnicą) oraz bezpośrednio do Nysy Łużyckiej i do rzeki Biedrzychówka (Nowa Biedrzychówka). Odwanianie to odbywa się poprzez oczyszczalnie ścieków oczyszczających wody z odwadniania powierzchniowego kopalni Turów, tzw. oczyszczalnia nad potokiem Ślad, oczyszczalnią nad Nysą Łużycką oraz oczyszczalnią nad Biedrzychówką. Około 2/3 wszystkich wód pochodzących z odwodnienia powierzchniowego wyrobiska oczyszczane jest w oczyszczalni nad Biedrzychówką i odprowadzane za jej pośrednictwem do Nysy Łużyckiej. Oczyszczalnia nad potokiem Ślad oraz nad Nysą Łużycką oczyszczają pozostałe wody kopalnianie w proporcjach większych w oczyszczalni nad potokiem Ślad. Tym samym odkrywka, w jej wnętrzu, podzielona jest na w/w 3 zlewnie.

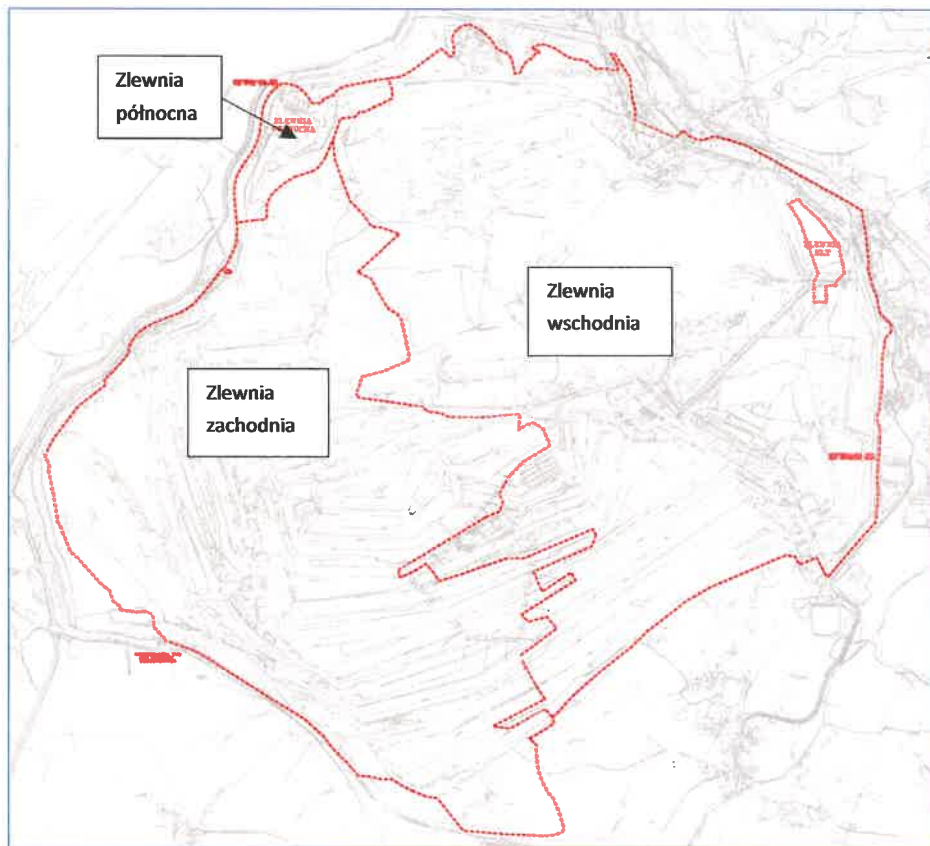

Rys. 1 Sieć hydrograficzna w otoczeniu Kopalni, źródło: Raport o oddziaływaniu na środowisko dla kontynuacji eksploatacji złoża węgla brunatnego Turów, lipiec 2019 (wersja ujednolicona)

Schemat odwadniania powierzchniowego wyrobiska Turowszów przedstawiono na rys. 2.

Rys. 2 Schemat odwadniania powierzchniowego w KWB Turów, źródło: Raport o oddziaływaniu na środowisko dla kontynuacji eksploatacji złoża węgla brunatnego Turów, lipiec 2019 (wersja ujednolicona)

Rys.3 Podział na zlewnie – wyrobisko Turoszów

Oznacza to, że fizycznie nie występuje zlewnia cieku Dopływ z wyrobiska Turoszów o zasięgu wskazanym w projekcie. Przeczy temu zarówno ukształtowanie terenu (wysokie skarpy odkrywki oddzielające wyrobisko od cieku), jak i podział na zlewnie wewnątrz wyrobiska (Rys.3). Nie ma fizycznych i technicznych możliwości aby powierzchnia JCWP Dopływ z wyrobiska Turoszów obejmowała odkrywkę. Ciek ten, na przebiegu wzdłuż Kopalni, jest rowem opaskowym, zbierającym wody opadowe z zewnętrznej, zrehabilitowanej części skarpy odkrywki. Odprowadza także wody opadowe z fragmentu drogi wojewódzkiej nr 354. Zlewnia tego cieku jest znacznie mniejsza niż 10 km² i w celu jej prawidłowego określenia należy ją wyznaczyć od nowa.

Zlewnia potoku Biedrzychówka została włączona do zlewni Nysy Łużyckiej (JCWP Nysa Łużycka od Mandau do Miedzianki, kod PLRW60008174159). Tym bardziej zasadne jest włączenie Dopływu z wyrobiska Turoszów do tej samej JCWP.

Omyłkowe wyznaczenie odrębnej JCWP dla Dopływu z wyrobiska Turoszów rodzi szereg negatywnych konsekwencji, z których najpoważniejsze to:

1. JCWP prowadzi wody okresowo w przypadku opadów lub roztopów, sporadycznie trafiają do niej wody nadmiarowe z odwadniania powierzchniowego wyrobiska (zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym zrzuty takie odbywają się kilka razy w roku

w sytuacji gwałtownych opadów atmosferycznych). Tym samym nie ma możliwości aby JCWP spełniała założone w projekcie cele środowiskowe (dobry potencjał ekologiczny i stan chemiczny). Przy okresowym prowadzeniu wód przez ten ciek nie wytworzą się w nim siedliska pozwalające spełniać wskaźniki biologiczne. Ciek ten nie ma także potencjału do samooczyszczania;

2. Utrzymywanie błędnie wyznaczonych granic JCWP sugeruje, że najpoważniejszy wpływ na jej stan ma kopalnia Turów, tymczasem wody z odwodnienia powierzchniowego kopalni są oczyszczane w oczyszczalniach, monitorowane i spełniają parametry określone w obowiązujących pozwoleniach wodnoprawnych:

– zawiesina ogólna	$\leq 35 \text{ mg/dm}^3$
– odczyn	pH 6,5-9,0
– suma chlorków i siarczanów	$\leq 1500 \text{ mg/dm}^3$

Wody kopalniane z odwodnienia węgelnego Kopalni są czyste i odprowadzane bezpośrednio do odbiorników – zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym.

Mając na uwadze powyższe należy właściwie wyznaczyć zlewnie JCWP Dopływ z wyrobiska Turoszów (kod PLRW60000174156) oraz następnie włączyć tą JCWP do JCWP Nysa Łużycka od Mandau do Miedzianki (kod PLRW60008174159).

2) Potrzeba uzupełnienia uzasadnienia w zakresie JCWPd nr PLGW60083

W projekcie, jako podmiot powodujący presję została wpisana wprost Kopalnia Węgla Brunatnego w Bełchatowie. Chcielibyśmy zwrócić uwagę, by zapis w zakresie JCWPd nr PLGW60083 dot. nieosiągnięcia celów środowiskowych nie był ograniczony uzasadnieniem „Potrzeb społeczno-ekonomicznych wpisujących się w cele strategiczne „Polityki Energetycznej Polski do 2030 roku”, „Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”, „Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030”, „Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” oraz założeniami „Polityki Surowcowej Polski”.

W tym zakresie należy zwrócić uwagę, że podany okres uzasadnienia obejmuje czas do roku 2030, a wydobywanie planowane jest zgodnie z posiadaną koncesją do roku 2038. Ponadto, obowiązująca decyzja Marszałka Województwa Łódzkiego w sprawie udzielenia pozwolenia wodnoprawnego na odwodnienie Zakładu Górniczego KWB Bełchatów obowiązuje do dnia 31.12.2025 r. (decyzja z dnia 31.12.2015 r., znak RŚVI.7322.1.109.2015.MC). Rozpoczęto już przygotowania w zakresie sporządzenia operatu wodnoprawnego i uzyskania w roku 2025 nowej, aktualnej decyzji na odwodnienie Zakładu Górniczego na okres kolejnych 10 lat wykraczających poza wskazaną powyżej perspektywę, pn. „Pozwolenie wodnoprawne na odwodnienie Zakładu Górniczego „Bełchatów” wraz z długotrwałym obniżeniem zwierciadła wód podziemnych”.

3) Aktualizacja Załącznika nr 6 „Plan działań” do Projektu

W związku z uwagą w punkcie 2, gdzie wskazano, że obowiązująca ponadto decyzja Marszałka Woj. łódzkiego w sprawie udzielenia pozwolenia wodnoprawnego na odwodnienie Zakładu Górniczego KWB Bełchatów obowiązuje do dnia 31.12.2025 r. i konieczne będzie jego przedłużenie, należałoby zaktualizować Załącznik nr 6 do Projektu „Plan działań”. W obszarze działalności GK PGE wskazano tam bowiem tylko inwestycje „Wydobycie węgla brunatnego ze złoża Złoczew”.

4) Załącznik 5.1 Cele środowiskowe (punkty w tabeli odpowiednio: 5, 75, 76, 77 i 83)

- Dopływ z wyrobiska Turoszów został utrzymany jako wydzielona JCWP, cel środowiskowy na lata 2022-2027 to dobry potencjał ekologiczny i stan chemiczny, dla złączonych wskaźników przedstawionych w kolumnie 35 – poniżej stanu dobrego (kadm(w), nikiel(w),), dla pozostałych wskaźników – stan dobry, derogacja z art. 4.5 RDW.
Proponujemy usunięcie tej JCWP jako odrębnej i scalenie jej z Nysą Łużycką od Mandau do Miedzianki.

5) Załącznik 8 Wykaz odstępstw

- Dopływ z wyrobiska Turoszów. Wnioskujemy o likwidację tej JCWP jako samodzielnej jednostki – tym bardziej, że przy opisie JCWP Nysa Łużycka od Mandau do Miedzianki wskazana jest m.in. presja Dopływu z wyrobiska Turoszów jako istotna dla osiągnięcia właściwych wskaźników.
- Nysa Łużycka od granicy do Mandau - JCWP powyżej oddziaływań z Kopalni: *Wskaźniki, dla których osiągnięcie celu środowiskowego jest determinowane przez warunki naturalne:* wskaźniki fizykochemiczne: azot amonowy, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V), wskaźniki biologiczne: ichtiofauna, Należy zauważyć, że nie wskazano presji z innej JCWP – transgranicznej z Czech i z Niemiec, które uniemożliwiają osiągnięcie celu. Wnioskujemy o uzupełnienie tego fragmentu także o presję transgraniczną.

6) Wskaźniki zasolenia

- Od 2022 roku nowe wartości graniczne dla Odry nie zawierają chlorków i siarczanów. Wskaźnikiem zasolenia będzie tylko przewodność elektrolityczna. Wartość graniczna 850 $\mu\text{S}/\text{cm}$ określona dla stanu dobrego, do którego należy dążyć, wydaje się nieosiągalna dla rzeki Odry.
- Wartość graniczna dla chlorków i siarczanów na poziomie 75,6 i 71,5 mg/l była nierealna.
- Ustalenie wskaźników na takich poziomach, może powodować, że jeżeli będą one utrzymane w końcowej wersji planu, to mogą być wykorzystywane jako argumenty w potencjalnych postępowaniach administracyjnych i sądowych, pomimo tego, że są nierealne do osiągnięcia.

7) Uwagi w zakresie wód podziemnych

Zapis projektu dokumentu str. 61/62:

„W środkowej części dorzecza, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w obrębie tak zwanego „worka turoszowskiego” leżącego między granicami Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Czeskiej znajduje się kopalnia Turów, w której złożę węgla brunatnego eksploatowane jest metodą odkrywkową. Powierzchnia odkrywki to 2487 ha. Wielkość zasobów węgla o korzystnych parametrach jakościowych pozwala na prognozowanie perspektyw rozwoju kopalni do roku 2040. W wyniku eksploatacyjnej działalności kopalni ulegają zmianie stosunki wodne w rejonie oddziaływania zakładu. Powstające przeobrażenia dotyczą zmian charakterystyk hydrogeologicznych w obszarze zlewni, zmian jakości wody, zmian w użytkowaniu oraz przekształcenia sieci hydrograficznej. W okresie ostatnich kilkunastu lat kopalnia „Turów” zainwestowała w cały szereg urządzeń łagodzących oddziaływanie na warunki wodne. Wykonano między innymi zbiorniki dla przechwytywania spływu rumoszu oraz zbiorniki z odpowiednio przygotowaną pojemnością retencyjną na wypadek wezbrania w celu redukcji przepływów.”

Problem: Opis nieprecyzyjny szczególnie w odniesieniu do perspektyw rozwoju kopalni oraz zastosowanych środków minimalizujących. Wymaga korekty.

Wniosek: wnioskujemy o zmianę zapisu powyższego akapitu na: *„W środkowej części dorzecza, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w obrębie tak zwanego „Worka Turoszowskiego” leżącego między granicami Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Czeskiej znajduje się kopalnia Turów, w której złożę węgla brunatnego eksploatowane jest metodą odkrywkową. Aktualna powierzchnia wyrobiska to 1108 ha.”*

Zapis projektu dokumentu str. 88/89:

„W Republice Czeskiej działania ukierunkowane na rozwiązanie tego istotnego problemu gospodarki wodnej mają głównie związek z negatywnym wpływem kopalni węgla brunatnego Turów na stan ilościowy tychże dotkniętych jednolitych części wód podziemnych. Działania te w czeskiej części Międzynarodowego Obszaru Dorzecza Odry w chwili obecnej dotyczą wspólnego polsko-czeskiego monitoringu oraz jego oceny. Pomimo, iż polska strona planuje realizację wymagających działań technicznych, które powinny powstrzymać negatywny wpływ działalności wydobywczej kopalni Turów, nie wyklucza się interwencji pomocowych w celu zabezpieczenia źródeł wody znajdujących się terenie Republiki Czeskiej, a zagrożonych działalnością wydobywczą. Aby wyeliminować ewentualne negatywne wpływy, niezbędnym jest – również w przyszłych dziesięcioleciach – całkowite zabezpieczenie źródeł wody w Górach Izerskich tak, aby można było z nich w razie konieczności uzupełniać deficyty hydrologiczne w regionie Frydland. Już w tej chwili zapobiegawczo

rozszerza się obecne systemy zaopatrzenia w wodę pitną (np. Hradec nad Nysą) oraz poszukuje się nowych źródeł wody pitnej poza strefą oddziaływania. W związku z tym uzasadnienie mają również liczne, realizowane stopniowo, lokalne działania mające na celu zatrzymanie wody na terenach leśnych w regionie Frydland.”

Problem: Opis w powyższym paragrafie sugeruje, że działalność Kopalni Turów ma wpływ na region Frydlandu powodując deficyty w dostawie wody. Opis wymaga korekty w tym zakresie. Oddziaływanie Kopalni Turów na rejon miejscowości Frydland nie jest możliwy w świetle budowy geologicznej i obserwacji hydrogeologicznych.

Wniosek: wnioskujemy modyfikację akapitu w celu złagodzenia wpływu górnictwa odkrywkowego i uwzględnienia oddziaływania zmian klimatycznych, w tym braku opadów atmosferycznych.

8) Załączniki mapowe przedstawiające cele środowiskowe dla jednolitych części wód podziemnych (Mapy A18-A19 oraz A14-A15).

Problem: Mapy przedstawiają stan chemiczny i jakościowy wód podziemnych. Zgodnie z nimi, planuje się osiągnięcie celów stanu ilościowego JCWPd w Czechach w rejonie sąsiadującym z Polską w latach 2015 lub 2021 (określony na dobry), natomiast stanu jakościowego po 2027 roku (oznaczony jako słaby).

Wniosek: w kontekście toczących się rozmów międzynarodowych wyjaśniających m.in. sytuację hydrogeologiczną poprawność tej analizy wymagałaby weryfikacji.

9) Niezgodności pomiędzy kartami charakterystyk a załącznikami do IIaPGW

- Wrocław: Odra w granicach Wrocławia JCWP Zmiana: RW60002113399 na RW60001213399:

Stan wód (dobry), w tym potencjał ekologiczny (dobry i powyżej dobrego) i stan chemiczny (dobry) – karta JCWP, natomiast Excel: Stan wód (zły), w tym potencjał ekologiczny (słaby) i stan chemiczny (poniżej dobrego);

- Wrocław (Odra w granicach Wrocławia); JCWP zmiana:

Stan wód (dobry), w tym potencjał ekologiczny (dobry i powyżej dobrego) i stan chemiczny (dobry) – karta JCWP natomiast Excel : Stan wód (zły), w tym potencjał ekologiczny (słaby) i stan chemiczny (poniżej dobrego) zmiana na Stan wód (zły), w tym potencjał ekologiczny (umiarkowany) i stan chemiczny (poniżej dobrego). Porównując do Excela zmienia się tylko potencjał ekologiczny z słabego na umiarkowany;

- Czechnica (Zielona) JCWP zmiana: RW6000161334899 na RW6000091334899

Zmiana statusu wód z SZCW na NAT- to wymaga ponownej weryfikacji.

Stan wód (zły), w tym stan chemiczny (PSD), pozostał bez zmian; potencjał ekologiczny zły do wyjaśnienia, czy się pogorszył, czy bz (był: zły w excel IIaPGW, w karcie charakterystyki: umiarkowany);

- Gorzów Wielkopolski – wody podziemne- PLGW600033

Stan wód (ogólny) (słaby), stan ilościowy (dobry), stan chemiczny (słaby) w Excelu napisane jest we wszystkich miejscach: stan dobry - czyli są różnice między kartą JCWPd a załącznikiem nr 1_zestawienieGłówne_Odra.

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: zagrożona (wg karty JCWPd); wg Excela cel jest niezagrożony (pod względem chemicznym jak i ilościowym).

10) Nieprecyzyjne określenie nowych granic JCWP

W projekcie wyznaczono nowe granice JCWP. Należy zwrócić uwagę, że np. przy RW6000104452 i RW60000919729, które mają tę samą nazwę JCWP każda z tych JCWP ma inną zlewnię, co wprowadza w błąd.

843	RW6000104452	Bukowa	33,54
339	RW60000919729	Bukowa	71,52

11) Inne

W projekcie w tabeli 3-3 (str.46) RsW_krz – jest „*potok lub mała rzeka fliszowa o charakterze krzemianowym*” a zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego (Dz.U. z 2019 r., poz. 2149) załącznik nr 6 powinno być: „*średnia rzeka na podłożu krzemianowym*”.